

ECN 120

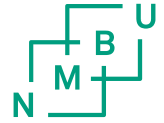
Norge og oljen, K- og S-sektor

Innhold

- bakgrunn og tema
- K- og S-sektor: definisjoner
- produksjonsmulighetsområder
- produksjonsmuligheter og K-/S-sektor
- oppsummering

Bakgrunn: Historie + K- og S-sektor

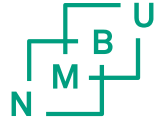
- Hva skjedde når Norge ble oljenasjon?
 - nedgang klassisk eksportindustri (= omstilling industri → olje)
 - velstandsvekst → vekst både priv.& off. forbruk
 - vekst sysselsetting off. sektor
- Bruke K- og S-sektor modell for å fortelle denne historia med økonomi-briller
 - framstillinga mindre teknisk enn Steigum
 - framstillinga her som er eksamens-relevant – det blir ikke eksamensspørsmål slide 4, 6 og 7

K- og S-sektor - definisjoner

- S-sektor: produserer varer og tjenester som må produseres nært der forbruket foregår
 - S-sektor er derfor «naturlig» beskytta mot konkurranse fra utlandet
- K-sektor: produserer varer og tjenester som ikke må produseres nært der forbruket foregår
 - K-sektor omfatter næringsliv som produserer for eksport eller for innenlandsk forbruk som møter konkurranse fra import

Produksjonsmulighetsområder

- Produksjon og forbruk av fleire goder

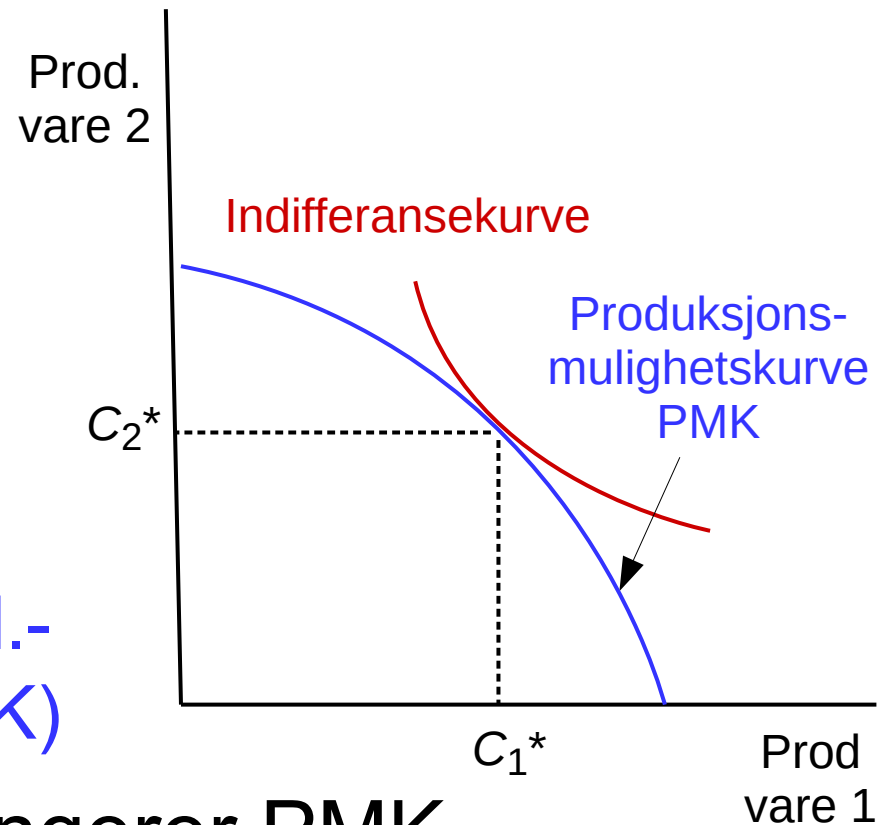
- 2 varer: 1 og 2
- produksjon skjer med gitt mengde innsatsfaktorer

- Prod.mulighetsomr. (PMO)

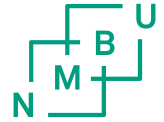
- fronten PMO = prod.-mulighetskurve (PMK)

- Indifferansekurva tangerer PMK

→ optimalt forbruk C_1^* & C_2^*

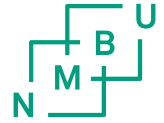

PMO-rammeverk: K- og S-sektor

- Oljesektoren innføres → høyere ettersp. etter arbeidskraft → høyere lønninger
 - S-sektor (naturlig beskytta) → høyere lønn i sektoren påvirker ikke sysselsettinga i sektoren → produksjon i sektoren uendra = uendra forbruk
 - K-sektor (ikke beskytta) → høyere lønn i sektoren → sysselsettinga i sektoren ↓ → produksjon ↓
 - Anta: opprettholder forbruket av K-varer → import erstatter noe K-produksjon i innenlandsk forbruk + tradisjonell eksport synker
import = konsummulighet KMK – opprinnelig PMK

... PMO-ramme: S- og K-sektor (2)

- Anta uendra forbruk

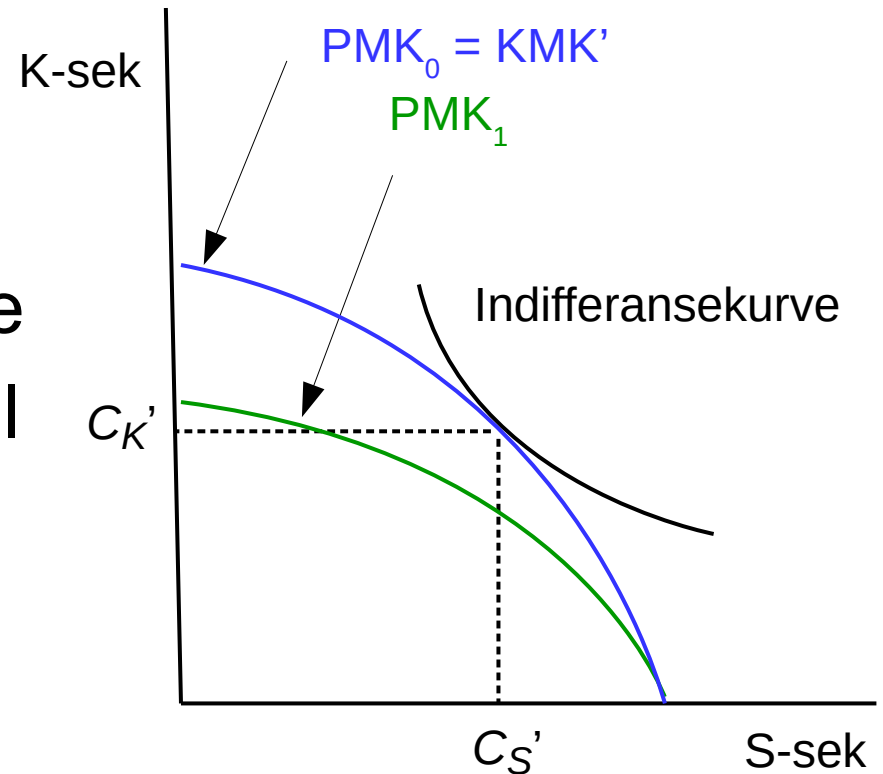
$$PMK_0 = KMK'$$

- Oljesektoren intro.:

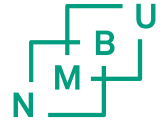
- K-sektor mest utsatt for lønnsvekst ← olje
- → PMK roterer inn til PMK_1

- Uendra forbruk ikke realistisk ← lønnsveksten fra olje (neste slide)

PMK = produksjonsmulighetskurve
KMK = konsummulighetskurve

... PMO-ramme: S- og K-sektor (3)

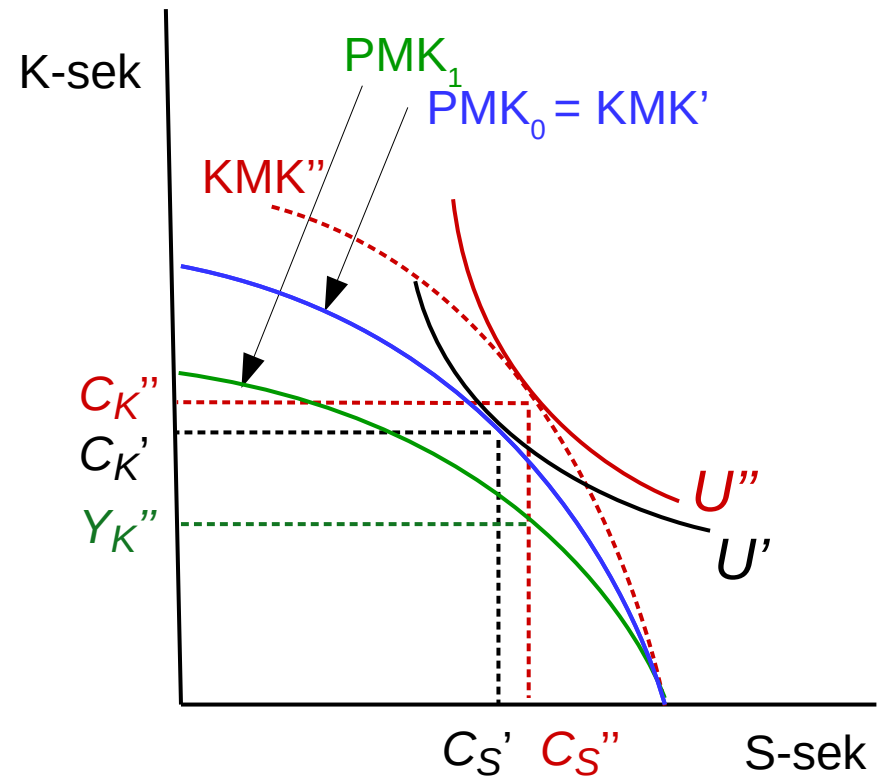
- Oljeinntektene gjør oss rikere →

- **KMK''** utafor **KMK'**
- nytte $U' \rightarrow U''$
- forbruk \uparrow : $C_S' \rightarrow C_S''$
og $C_K' \rightarrow C_K''$

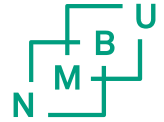
• Effekter

- S-sektor \uparrow
- K-sektor produksjon \downarrow
- K-sektor forbruk \uparrow
- forskjell dekkes v/import

PMK = produksjonsmulighetskurve
KMK = konsummulighetskurve

$$\text{Import} = C_K'' - Y_K''$$

K- og S-sektor under oljen

- Gjenfortalt historia i Norge etter oljen kom
 - avgang fra K-sektor til olje → prod K-sektor ↓
 - oljen → kjøpekraft ↑
 - forbruket opp både K- og S-sektor
 - auka forbruk S-sektor (kun produseres nært forbruker) → forsterker avgang K-sektor
- Ufordring – når oljen er slutt
 - skape nye næringer for å opprettholde forbruksmulighetene/velferden (forbli på **KMK**)
 - Nye næringer m/ høg lønnsevne = høg arbeidsprod. både K- og S-sektor